

DEUTSCHER
ANWINGUNG
EXCEPTIONE
MAYNUNG
ATOME
ORDNER
M D C LXXI

3

11

13

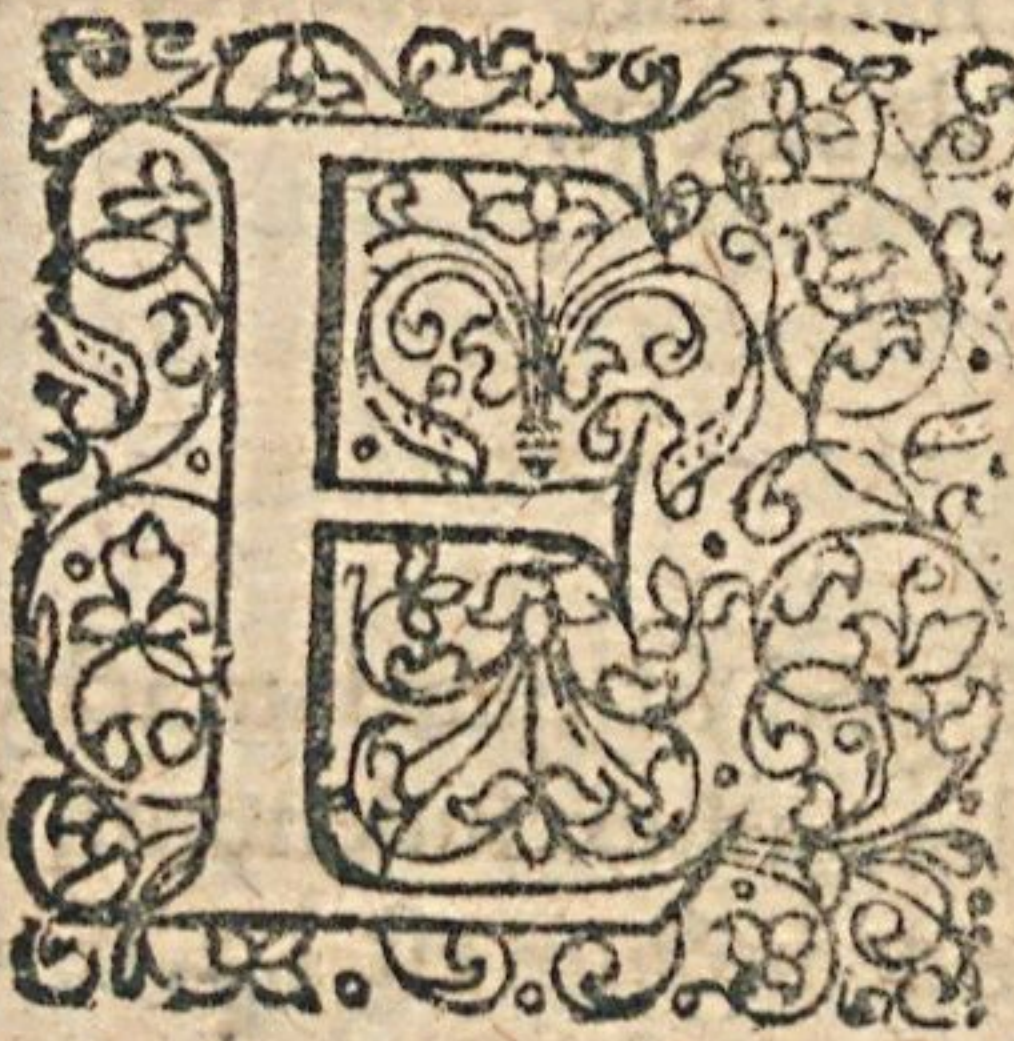
16

17

Thef. I.

EXceptio nomen verbale est, quippè quod derivatur à verbo *excipere*, quod propriè acceptum, idem significat ac eximere quid, seu demere de regula, vel certo numero: Eademq; ferè exceptio **I**ctorum est, quando exceptionem dixere, contentionem rei adversus actoris intentionem, hanc contra ipsum iniquam esse, nec obtinere debere. vid. Magnif. Dn. Doct. *Rebhan.* in Hodeget. juris ad tit. 13. lib. 4. Institut. de exception.

Thef. II.

Sumitur autem ab his & *generaliter*, pro defensione quacunque l. 5. ff. d. Except. l. 1. C. d. juris & fact. ignor. & *specialiter*, & tunc vel *propriè*, pro Exceptione illa, quæ actionem verè competentem excludit: Quæ aliàs exceptio juris dicitur: & in latiori acceptione etiam replicationem, cæterasque allegationes, quibus adversarii intentio eliditur, complectitur. l. 2. §. 2. l. 22. §. 1. d. Except. l. 11. C. eod. l. 7. §. 11. ff. d. Pact. l. 9. §. 4. ff. d. jurejur. l. 32. §. 1. ff. d. condict. indebiti Magn. Dn. Doct. *Rebhan.* in d. Hodeget. d. l. Joh. Thomæ in discursu d. Non Numer. p. pos. i. n. 4. Vel *improprie*, qua quis negat actionem, alicui competere, & quod actor tantùm de facto actionem moveat, nec ullum jus agendi habeat, quæ facti est. *D. Struy.* in Syntagm. juris civilis disp. 46. thef. 4. *Mynf.* in Inst. ad Rubr. d. Exc. n. 12.

A

Thef.

2.
Thes. III.

Exceptio sapissimè etiam *prescriptio* vocatur, ut patet ex rubr. ff. d. except. seu prescript. l. 50. § 1. ff. d. judic. l. 29. ff. d. except. reijud. Magn. Dn. Doct. *Rebhan.* in Hodeget. d. l. quod nomen, quamvis peremptoris, seu illis, quæ actionem maximè per temporis lapsum omninò perimunt, proprium videatur ut patet ex titulo de divers. & temporalib. prescript. haud rarò tamen & ipse dilatoriae eo significantur l. pen. & ult. C. de except.

Thes. IV.

Exceptio propriè sumpta *definitur*: Quod sit quædam actionis exclusio, quæ opponi cujusque rei solet, ad excludendum id quod in intentionem condemnationemve deductum est. l. 2. ff. d. except. Aliter à Paulo, JCo conditio dicitur, respectu habito ad veterem procedendi modum, quo prætor actionem dabat, vel putè, nulla admitta rei exceptione, vel sub conditione, qua exceptio continebatur, adjecta, hæc modò. *Nisi, si non illud vel illud factum erit.* Inde hæc à conceptione, illa ab effectu, & utendi modo desumpta videtur, vid. Magn. Dn. D. *Rebhan.* in Hodeget. jur. d. l. Vinn. in præfat. ad Inst. d. except.

Thes. V.

Exceptionis propriè sumptæ, species est hæc, quæ dicitur non numeratæ pecuniæ, vel ut aliàs, querela non numeratæ pecuniæ l. 4. l. 14. prin. & §. ult. C. d. Non Num. pec. à Græc. τῆς ἀναριθμησίας. VViff. ad l. 1. C. d. Non Num. p. & definitur, quod sit remedium juris, competens illi, qui spe futuræ numerationis, se accepisse quod non accepit, confessus est, excipiendo, vel replicando vel etiam agendo proposita, ad id ut creditor aut numeret pecuniam, aut numerationem esse factam probet, aut hisce deficientibus, debitor ab hac petitione absolvatur l. 3. l. 7. l. 8. C. d. Non Num. pec. ibique Wes. n. 8.

Thes.

53.

3
Thes. VI.

Pecunia variè in jure sumitur. I. *Latisimè*, pro quacunq; re, quæ in bonis nostris est, ita ut tam res mobiles, quàm immobiles, & tam jura, quàm corpora sub se comprehendat, l. 222. d. verb. sign. l. 5. l. 178. prin. eod. l. 2. §. 1. C. d. const. pec. in qua acceptione etiam ipsam hæreditatem, rem universalem complectitur l. 50. §. 1. d. verb. oblig. l. 97. ff. d. verb. sign. l. 64. §. ult. ff. solut. matr. l. 14. §. 8. ff. ad SC. Trebell. II. *Strictè*, pro rebus tantùm singularibus. pr. institut. d. sing. reb. per fidei (rel. ubi plerumque res, quæ pondere numero & mensura constant, denotat, quæ fungibiles, quod una alterius vice fungatur, dici solent. l. 2. §. 3. ff. de reb. cred. l. 30. pr. ff. d. leg. 1. l. 2. pr. & §. 1. C. d. const. pec. III. *Strictissimè* pro nummis signatis l. 79. ff. d. sol. §. 2. institut. d. empt. & vend. l. 3. ff. d. eo quod certo loco l. 7. §. 3. ff. ad SC. Maced. l. 3. §. 2. & 4. d. contr. tut. & util. act. Magn. Dn. D. *Rebhan.* in Hodeget. juris pag. 528. Wesf. ad tit. C. d. Non Num. pec. Altera vocabuli exceptio est hujus loci: Siquidem pecunia non numerata nihil aliud denotat, quàm rem aliquam fungibilem quæ secundum naturam contractus numerari debuit numerata autem non est. l. 1. C. d. prob. l. 2. in fin. C. de dot. caut. Non Num. §. 2. inst. de exc. est itaque vox *non numerata* terminus negans, significans absentiam & negationem pecuniæ, sicut; è contrario numerata pecunia est præsens. Thomæ in d. discursu de anarg. pos. 2. n. 3. & 6.

214

Thes. VII.

Dividitur à Dd. prædicta exceptio in privilegiatam & non privilegiatam, seu communem: Illa dicitur, quæ nuda inficiatione absolvitur, transferendo onus probandi in adversarium, & certo tempore finitur. Hæc onus probandi annexum habens, secundum aliarum exceptionum naturam perpetuò durat. Dn. *Bitsch.* d. querel. Non Num. pec. thes. 6.

A 2 Thes

EST

4.
Thef. VIII.

Utraque in æquitate fundata est d. §. 2. inst. d. except. l. 6. §. 1. 2. ff. d. offic. præf. l. 1. in fin. C. d. Non Num. pec. l. 15. l. 64. l. 66. ff. d. condict. indeb. Quamvis principio indignum videbatur, eum qui sua voce dilucidè protestatus est, se pecuniam numeratam accepisse, jam proprio testimonio resistere velle; attamen cum literarum obligationi, stipulationi, aliisque contractibus, quorum actiones excludere intendit, causa subesse debeat, datio rei aut pecuniæ numeratio, arg. l. 2. §. 3. & d. dol. mal. & met. except. §. 2. inst. d. except. Nec quisquam in plus obligatus dici possit, quam ipsi numeratum est l. 2. §. 3. l. 11. §. 1. d. reb. cred. iniquissimum certè esset, quemquam eo nomine condemnari d. l. Nec imputandum quicquam debitoribus, quippè quorum in necessitate constitutorum, tanta censetur fragilitas, ut non solum cautionem dent suis creditoribus, prout exigunt, sed & juxta calamitosum hoc seculum, quod ad multò duriora compulit miseros debitores, præmissis chirographo numerationem emendicent. Rectissimè itaque jus pro his præsumit numerationem factam non esse quam Scriptura attestatur, ne hi citra culpam damnum incurrant, illi cum alterius jactura, contra juris regulam, lucrum sentiant, jus civile autè certam ei attribuit formam, maximè in hoc consistentem, quando privilegiatam probationis privilegio donavit, & ad certum tempus restrinxit. *Dn. Birsch.* d. l. thef. 7. Et hinc est quod civilis dicatur. *Aret.* ad §. 2. Instit. d. except. n. 20.

Thef. IX.

Competit exceptio non numeratæ pecuniæ illi, qui confessus est literis, vel stipulatione promisit, se pecuniam numeratam accepisse, eamque debere, ejusque hæredi l. 8. l. 14. C. d. Non Num. pec. l. 5. C. de dot. caut. Non Num. Novel. 100. c. 1. Item fidejussori & mandatori l. 12. C. d. Non-Num. pec. *Brunnem.* ad l. 6. d. t. etiam invito confesso, seu principaliter obligato. l. 15. pr. ff. d. fidejuss. Imò & creditores debitoris hac exceptione uti possunt, sive ipsi conveniantur, utpotè res debitoris detinentes, sive contra alios possi-

5.
possidentes actionem moveant l. 15. C. eod. ibique Barb. & datnr
contra quemcunque ex cautione agentem, sive ipse sit, sive eius suc-
cessor isque vel universalis vel singularis. l. 7. C. d. Non-Num. pec.
l. 3. l. 8. ibique Barb. eod. Hinc in rem non in personam est, quippe
semper cautioni inharens, eamque concomitans. Zang. d. excep.
p. 3. c. 14. n. 6.

Thef. X.

An mercatoribus competat? communiter à Doctoribus ne-
gatur. Zang. d. l. n. 54. Coler. d. process. execut. p. 4. c. l. n. 109.
Wes. vol. 1. consil. 31. n. 23. Mihi distinguendum videtur, inter id
quod ex rationibus juris civilis statuendum: & id quod moribus
receptum est, inque judicando observatur. Illo casu, cum nus-
quam in jure sint exempti, hoc juris beneficium iis minimè dene-
gandum est, maximè cum promior ibi propter promiscuum chiro-
graphorum usum sit ad fallendum via. Ioh. Thomæ in discurs. d.
anarg. poss. 7. n. 22. Fachin. 2. controvers. 86. Hoc verò, si ambo
sint mercatores omnino denegatur, idque ob rationem, quoniam
solutionem retardat: Mercatorum autem interest, pecuniam ha-
bere in promptu, ne fides periclitetur. Ita pronunciatum in causa
Matthæi Tentzers zur Letztig M. Mart. Anno 1628. ibi. Ob ihr
nun wol die Exceptionem non numeratae pecuniae vor zu schützen ge-
meint / dieweil aber dannoch ihr und euer glaubiger Kauff Leuthe
send / und die Schuld von Handlungen herrühret etc. so mögt ihr auch
mit solcher Exception nicht gehöret / noch zugelassen werden / sondern
ihr send mehr erwehnten euern Glaubigern / Inhalts eures Brieffs
und Siegels / zu bezahlen schuldig / und in Mangelung gültlicher Ent-
richtung / würde mit der Hülffe wider euch gebürlichen billich verfab-
ren. Es ist euch aber nach geleisteter Zahlung / eure Nothdurfft in
der reconvention hinwiderumb zu suchen unbenommen. B. N. W.

Thef. XI.

Locum habet hæc exceptio in omni illo contractu, in quo
quis spe futuræ numerationis confessus est, se rem fungibilem acce-
pisse, indeque ad eam restituendam se obligavit. l. 14. in pr. & §. 1.
l. 11. C. d. non num. pec. Ad quorum actiones elidendas & in fir-
man-

6.
mandas, introducta est, qualis est, condictio ex muruo. l. 1. C. d. probat. l. 5. C. d. non num. pec. ex stipulatione §. 2. inst. d. except. l. 9. C. d. non num. pec. Actio ex literis §. un. instit. d. liter. obligat. l. 7. C. d. non num. pec. item illa, quæ competit pro dote promissa non numerata. l. 15. C. d. non num. pec. l. 1. d. dote caut. non num. Novel. 100. c. 1. l. 3. & seqq. C. d. non num. pec. Dn. Birsch. d. l. thes. 10. & 11. aliquando in distractu locum habet, quando nempe apocha seu securitas de soluto debito à creditore debitori traditur, l. 14. §. 2. C. d. t. Nec obstat quo minus locum habeat, etiamsi hypotheca data, seu pignus cautioni additum sit, vel jus jurandum accesserit. l. 3. l. ult. C. d. non num. pec.

Thef. XII.

Opponitur etiam instrumento guarentigiato, quod paratam habet executionem, non expectata sententia: Quando enim principale non valet, nec accessorium, cujusmodi est clausula guarentigii, valere potest. *Coler. d. process. exec. 1. c. 10. v. 210. Gomez. 2. resol. 6. n. 3. Fachin. 2. controu. 24. Sand. 1. decis. 8. def. 3. Dn. Carpzov. lib. 2. Resp. 89. Berlich. 1. concl. 84. n. 17.* Nec obstat, quoad jus Saxonicum, ord. provinc. d. Anno 1555. tit. *Versetzte Brieff und Siegel. ibi. Keine andere Exception oder Aufstucht darwider zugelassen werden / dann wo er beweisen wolte / das seinem Brieff und Siegel zuvor allbereit genügen geschehen. Item Churfürstl. Proceß. Ordnung tit. 39. §. Wann aber das Urtheil. ibi. Keine andere Exception, als solutionis, oder compensationis intra terminum executionis liquidæ darwider zugelassen. Etenim verba prædict. ordin. intelligenda sunt de exceptione, cujus probatio alleganti incumbit. Thoma d. l. pos. 7. n. 37. & seqq. Imò contra executionem jam intentatam impediendam, rectè obicitur, ut pronunciatum in causa Michael Lösers zu Leipzig Anno 1593. Mens. Jul. ibi. Ob nun wol der Glaubiger die Hülffe allbereit außgebracht / da ihr aber dennoch / wie recht / darthun möget / daß ihr eurem Vorgeben nach allbereit bezahlet / und die geklagte Hauptsomma niemals vor voll bekennen zc. So werdet ihr innerhalb Sächsischen Frist billich gehöret / und die angefetzte Hülffe mittler Zeit eingestellt B. N. W.*

Thef.

7.
Thes. XIII.

Ab hac regula, quod sc. in instrumento guarentigiato locum habeat Dd. duos excipiunt casus. I. Quando in instrumento tali Notarius scripsit, debitorem in sua & testium praesentia pecuniam à creditore numeratam accepisse: Quo casu instrumentum plene probare debere volunt. *Brunnem. ad d. l. 3. Bach. ad Treutl. vol. 1. disp. 20. thes. 2.* II. Quando post biennium debitor onus probandi in se suscipiendo, hac exceptione utitur. Idque idem, quia negativæ propositionis parata & facilis probatio non semper est: iniquum autem esset instrumenti paratam executionem impediri & in longum tempus protrahi. Differtur itaque exceptio ad reconventionem, & processum ordinarium. vid. *Dn. Carpzov. in Jurispr. Forens. p. 1. const. 32. defin. 66.* ubi subijcit præjudicium Prætorii Lipsiensis, in causa August. Steph. Kleiners. contra Hans Wilcken de Anno 1626. Mens. Jun. ibi. *Daß Beklagter seinem Brieff und Etzel nachzukommen/ und Klägern subzahlen schuldig: und hae sich darwider mit der vorgeschribten Exception non num. pec. gestalten Sachen nach/ und nach Versteiffung zweyer Jahr/ nicht zu behelffen/ es würde ihm aber solche seine Nothdurfft/ nach geleisteter Zahlung/ in der reconvention gebürlichen zu suchen/ billig vorbehalten. V. R. B.*

Thes. XIV.

Quod si tamen debitor post biennium hanc exceptionem obijciens, incontinenti probare possit numerationem factam non esse, nulla est ratio, cur ad processum ordinarium rejici debeat. Quæ sententia in pleno appell. Dresdens. Senatu Anno 1605. approbata est, testante *Dn. Carpzov. d. l. def. seqq.* ubi habet verba sententiæ, in causa Ludwig Goldizens zu Weiffensels de Anno 1633. Mens. Jun. ibi. *Welche Exceptio non numeratæ pecuniæ, wann dieselbige entweder von Klägern gestanden würde/ oder ex actis notoria und beweiflich ist/ auch post biennium wider die außgebrachte Hülffe zuläßlich ic. So werde: ihr aestalten Sachen nach/ wann selbige Exception in continenti verificiret werden kan/ damit nachmals gehört und zugelassen/ und wird immittels/ mit*

12
ED
S
E

fernerm Hülffs-Proceß und Adjudication des Hauses billich in Ruhe gestanden. B. N. W.

Thef. XV.

An in cambiis locum habet? valdè controvertitur inter Dd. affirmantium verior videtur sententia juxta ea quæ superius dicta sunt, sc. in omni contractu locum habere, ubi confessio spe futuræ numerationis facta est. Fieri enim potest, ut is, qui literas cambii scribit, iisque confitetur, se certam summam accepisse (hæc enim clausula, umb den Werth bin ich von ihm vergnügt. Cambiis communiter adjicitur *Carpz.* lib. 2. Resp. 92. n. 16. pecuniis indigens, spe futuræ & incontinenti promissæ numerationis id faciat. Quo casu æquitatis ac juris ratio postulat, ut scribenti de pecunia non numerata queri liceat. l. 14. C. d. non num. pec. *Brunnem.* ad l. 5. C. eod. *Raphael de Turry*, Tract. d. camb. disp. 2. quæst. 16. in fin. Qui limitat, nisi jam acceptatum fuerit cambium à mandatario scribentis, hoc enim facto, acceptans ex constituto obligatur, & res desinit esse integra, ut jam sine justa causa, is qui scripsit, mandatum revocare non possit. At cum fidejussio non impediatur hæc exceptionem. l. 12. C. non num. pec. Nec constitutum, per quod acceptans non aliter ac fidejussor accessoriè obligatur. l. 28. d. const. pec. obesse poterit. Interim prædicti authoris sententia juxta mores mercatorum, & statuta quorundam locorum in praxi attenditur. Quod confirmant responsa Acad. Argent. Colon. & Lipsiens. à *Martin. Vogt* tract. d. camb. thef. 7. allegata. Ubi Lipsiens. verba n. 7. hæc sunt: Und auß diesen wol gegründeten Ursachen / wird in allen wol bestellten Gerichten / über richtige Wechsel-Brieff / schleunige Hülffe ertheilet / und der Acceptant / als welcher sich hierdurch zum Schuldner constituiret / mit der Exception non numerata pecuniæ nicht zu gelassen / sondern abaewiesen. Et in fin. ejusd. Erachten wir demnach im Rechten gegründet zu seyn / daß derjenige Handelsman / welcher ein präsentirten Wechsel-Brieff acceptiret / hierdurch des präsentantis debitor wird / sich daher auch zur Zahlung der gestalt verbündlich constituiret / und macht / daß er also dann mit der Exception non numer. pecun. als welche in solchem Fall nicht stat

9.

56.

stat hac / keines wegs möge gehört / noch zugelassen werden. Et
huc respiciunt stat. Hamburg. part. 2. tit. 2. art. 5. Wann einer ei-
nen Wechsel-Brieff zu sich nimmet / der soll zu bezahlen schuldig seyn.
Etenim literæ missivæ, absque contraria voluntatis protestatione,
validam confessionem in ducunt obligantque accipientem, qui
non nisi actuali solutione liberari potest. *Mench. cons. 296. n. 43.*
Alex. conf. 94. vol. 3. n. 5.

Thef. XVI.

Cum exceptio propriè sit, non actio: per eam enim actio eli-
ditur, quod exceptioni tribuitur. l. 2. ff. d. except. sequitur debito-
rem etiam ante lapsum biennii obligatum esse. Unde creditori actio
nascitur. §. idem juris instit. d. except. l. 8. in fin. C. d. non numer.
pec. *Thoma*, d. l. pos. 3. n. 1. & seqq. Civiliter, ex ipsa Scriptura, na-
turaliter ex consensu per Scripturam expresso, utpotè causa natu-
ralis obligationis *arg.* l. 2. §. circa ff. d. dol. mal. & met. except. Pro-
ponenda est in ipsa litis contestatione quippè quod peremptoria est.
Thoma in disc. d. non num. pec. pos. 1. n. 10. Haut rarò tamen per
modum actionis proponitur. l. 5. C. d. non num. pec. mediante se-
condictione sine causa, vel causa data non secuta, qua syngrapha
seu cautio petitur restitui, vel ubi stipulanti promissio facta, ad pro-
missoris liberationem l. 31. ff. d. condict. in deb. l. 6. C. d. jur. &
fact. ignor. l. 3. d. condict. sine causa l. 7. C. d. non num. pec. l. 3.
C. d. postul. *Brunnem.* ad dict. l. 7. item per modum replicationis
quæ exceptionis est exclusio. l. 32. §. 1. ff. d. except. Tum etiam in
modum protestationis seu denunciationis. l. 8. l. 9. l. 14. §. ult. C. d.
non numer. pec. l. ult. C. d. condict. ex lege.

Thef. XVII.

Olim intra quinquennium poterat proponi l. 14. C. d. non
numer. pec. At ne creditores suis pecuniis diutius defraudari pos-
sint, Justinianus Imper. id coarctavit, & ad biennium continuum
restrinxit, quod à die dati Chirographi, sive factæ obligationis cur-
rere

B

rere

10.
rere incipit, intra quod si proposita fuerit, singulari gaudet privile-
gio, omnem probationis molem in adversarium transferente, aded
ut medium probationis, quod ex Chirographo in promptu erat,
amittat. l. 14. in pr. C. d. non numer. pec. l. 3. l. 10. C. eod. §. un.
inst. d. literarum obligat: *Sichard.* ad rubr. n. 10. C. d. t. unde &
privilegiata dicitur, cum alias regulariter, & in communi exceptio-
ne, is qui excepit, actoris partes subeundo, suam intentionem pro-
bare debeat l. 1. ff. d. except. l. 19. ff. d. probat. l. 9. pr. ff. d. jure-
jur. perinde enim in his est, sive jus deficiat sive probatio. l. 30. ff. d.
test. tut.

Thef. XVIII.

Quod si hæres exceptione hac uti velit, intra residuum illud
tempus, quod defuncto de biennio superfuit, id facere debet. l. 8.
C. d. non numer. pec. Nisi defunctus jam in vita questus sit, per
quod perpetuatur. d. l. 8. ibique *Brunnem.* l. in contract. §. ult. cum
authentica seq. C. eod. Hoc residuum hæredi incipit currere à mor-
te chirographarii, etiam ante aditam hæreditatem: Biennium enim
est continuum, quod semel captum semper currit, nec interrumpi-
tur morte debitoris l. 14. C. d. non num. pec. *Zang.* d. except. d. l.
n. 49. *Christ.* l. 2. decis. Belg. 37. n. 7.

Thef. XIX.

Brevius tempus illi præscriptum est, qui confessione libera-
toria seu quietantia confitetur, solutam seu redditam sibi esse pecu-
niam, antea debitam. Qui nisi intra triginta dies de non numera-
ta exceperit, postea non auditur. d. l. 14. §. 7. *Zang.* d. except. d. l.
n. 25. *Anton. Fab.* in C. l. 4. tit. 22. def. 7. n. 1. Quamvis probare
velit, nihil vel minus sibi solutum esse, omnino enim cautioni suæ
tunc stare cogitur, idque ob liberationis favorem. Et hanc Docto-
rum communem esse sententiam à qua in judicando non sit rece-
dendum. Docet *Carpz.* in jurisprudent. Forens. p. 2. c. 29. def. 19.
qui in hanc rem habet præjudicium Prætorii Lipsiens. in causa
Chri-

11. 57.
Christiani von Hainitz zu Altenkrositz Mens. Apr. Anno 1635. ibi.
So verbleibts bey solcher Abrechnung und Quittung nochmals bil-
lich / und es mag die Pfachsfrau mit der vorgeschüßten Exception
des nicht entrichteten Pfacht-Zinses / nunmehr / weil von dato der
gegebenen Quittung erstliche Monat albereit verflissen / nicht zu gelas-
sen noch gehöret werden. B. R. W. Add. *Sichard.* ad l. 14. §. 2. n. 5.
C. d. non numer. pecun.

Thef. XX.

Similiter biennio elapso, privilegiatae exceptioni locus am-
plius non est. l. 8. l. 14. pr. C. d. non numer. pec. Nisi minori, cui
hoc tempus non currit. *Vinn.* ad tit. d. liter. oblig. n. 11. & *Dd.* ad
l. ult. C. d. non numer. pecun. Melius enim est intacta his serva-
re jura, quam post vulneratam causam remedium quaerere, l. fin. C.
in quibus caus. rest. necessaria non est. Quandoque etiam majori-
bus, qui justam propter causam eam movere non potuerunt, restitu-
tio in integrum conceditur, l. 1. in fin. ff. ex quibus caus. major. in-
integrum rest. *Gloss.* ad l. 3. C. d. praescript. 30. vel 40. annorum.
Quod si tamen debitor onus probandi in se recipere velit, secus ac
in casu thef. praeced. etiam post biennium audietur, tunc enim jure
reliquorum exceptionum usque ad triginta annos vigebit. *Perez.*
d. l. n. 8. 13. & seq. omnes enim exceptiones natura sua sunt perpe-
tua. l. 1. §. ult. d. dol. mal. & met. except. *Bach.* ad *Treutl.* volum. 1.
disp. 20. thef. 2. I. C. Iniquum verò esset biennii lapsum plus adi-
mere, quam tribuit, & in odium alicujus retorqueri quod in favo-
rem introductum est nihil autem tribuit praeter immunitatem pro-
bationis. E. praeter hoc nihil adimere potest. l. 10. C. d. non numer.
pecun. *Gomez.* 2. resol. 6. n. 7. & hanc opinionem in praxi custo-
diri testatur. *Carpzov.* in *jurisprud. Forens.* p. 1. const. 32. def. 66.
Schneid. ad tit. inst. liter. oblig. n. 11. *Vinn.* 2. in suis select. quaest.
1. quaest. 41. in fin.

B 2 Thef.

Thes. XXI.

Nec obstat, quasi negativæ probatio sit impossibilis cap. Bonæ
 23. vers. Porrò. X. de Elect. ibique Gl. cap. super. 5. in fin. X. d. de
 nunt. Hæc enim aliquando facile probari potest, in primis, ubi tem-
 pore & loco coarctata est, ut ait *Aver.* cit. l. *Mascard.* 2. de probat.
 conclus. 1091. quæ Scriptura, ut perfecta sit habet. *Gloss.* ad l. 3. C.
 d. tabell. c. 6. & l. d. fide Inst. *Zæf.* ad tit. C. d. probat. interim me-
 diante juramento fieri nequit, qui modus expediendi cum facilis
 sit, debitori tamen denegatur, ob negligentiam sc., cum potuisset
 exceptionem intra tempus præfinitum opponere. l. 14. §. 3. C. de
 non numer. pecun. Facit, quod pro creditore tùm sit præsumptio;
 ac si plenè probasset; qualis juramento onerandus non est c. 2.
 d. probat. *Zæf.* ad tit. C. d. non num. pec. quæst. 4.

Thes. XXII.

Speciale quoque hoc in hac exceptione est, quòd intra certum
 tempus finitur; idque indè, quia non solum ex chirographo agen-
 ti opponi potest, sed insuper per modum actionis, de pecunia non
 numerata queri licet. l. 7. 8. 14. C. d. non numer. pec. Alia autem
 exceptiones regulariter sunt perpetuæ, idè quia non est in potesta-
 te rei, ut hoc vel illò tempore conveniatur, & ita exceptionem op-
 ponere possit. Nam contra non valentem agere nulla currit præ-
 scriptio. l. 5. l. 6. C. d. except. l. 1. C. d. annal. except.

Thes. XXIII.

Datur ad id, ut is, qui se accepisse, quod non accepit, confes-
 sus est, creditore nihil probante, absolvatur, restituto chirogra-
 pho. l. 3. l. 7. C. d. non numer. pecun. Et quidem si nihil omninò
 se accepisse, à toto debito; quod si minorem pecuniam, majorem
 autem cautionem emisisse, dicat, ab eo tantum, quod non accepit.
 l. 2. ibique. *Sichard.* l. 14. §. 1. in fin. C. d. non numer. pecun. arg.
 l. 3. C. d. condict. indeb. Idem juris enim est in parte quoad par-
 tem

28.

13.

tem, quod in toto quoad totum l. 76. ff. d. rei v. l. 17. §. ult. d. SC. Vell. l. 78. pr. d. leg. 2. §. 8. & 9. in fin. inst. d. fidei C. hæred. Poterit a. creditor probare suam intentionem per testes, saltem duos. l. 12. d. probat. vel per delationem juramenti Nov 18. c. 8. vers. hæc autem, quod debitor aut referre cogitur, aut præstare, aut numerationem fateri. l. 38. ff. d. jurejur. Elapso biennio etiam per ipsam Scripturam, tunc enim sufficienter probat, ac eo creditoris intentionem firmat. l. 8. C. d. non num. pecun.

Thef. XXIV.

Creditore hõc modõ probante, is, qui propriam Scripturam abnegavit, duobus modis punitur, I. Privatur aliarum sibi competentium exceptionum subsidio ita ut si ad aliam in se justam confugere velit, in pœnam mendacii, ne de hac quidem audiatur, sed omninõ solvere cogatur. Novell. 18. c. 8. vers. si enim. II. In duplum quantitatis in judicium deductæ, condemnatur, quod tamen meram pœnam non continet, siquidem simplum in eo continetur. *Thomæ* in discursu d. anarg. pos. 5. n. 4. Eadem pœna puniuntur hæredes si cognita veritate Scripturam abnegaverint. *Thomæ* d. l. n. 11. Cessat pœna dupli, ubi sacramento illato debitor vel ejus hæres falsus est, quo casu exceptionibus aliis si quas habet privatur. d. Novell. 18. c. 8. & ad impensas creditori refundendas damnatur Auth. contra qui C. d. non numer. pec. In judiciis autem prædictam pœnam hodie non observari, sed multis in locis in desuetudinem abiisse, & negantem à judice arbitrariè puniri, refert *Perez.* ad d. tit. C. n. ult. *Groenyyegen.* de fl. abrog. ad d. h. Auth. C. de non numer. pecun. & quos ibi laudat.

B

3

Thef

ESSE

Thes. XXV.

Affinitatem cum nostra habet exceptio, quæ dicitur, precii non soluti. l. 13. §. 8. d. action. empt. & vend. exceptio simulatae numerationis. l. 5. & 6. C. si certum petatur item doli, eique subsidia in factum, quæ cum hac concurrit l. 3. C. d. non numer. pecun. l. 2. §. 5. l. 4. §. 16. d. dol. mal. & met. except. Condictio illa, quæ secundum jus ordinarium obligationem de pecunia non numerata factam, quæ verè numerata non est, repetit. l. 3. C. d. post. ut & illa exceptio in factum, de qua lex 9. C. d. non numerata pecun. quæ datur quoties exceptioni nostræ locus non est. *Wesemb.* ad tit. C. d. non numer. pecun. num. 34.

Thes. XXVI.

Adversatur ei, *renunciatio specialis*, quæ fit ex intervallo in alio instrumento, quam confessionis d. l. 4. C. d. non numer. pec. *Wesembec.* ad eund. tit. n. 35. Confessio in testamento seu codicillis, quia fallit præsumptio, quod fiat spe futuræ numerationis, tum etiam, quia omnia in ultima voluntate sincerè agi videntur. *Zaf.* ad tit. C. d. non numer. pecun. quæst. 8. *Moller.* 5. semestr. 4. *Zanger.* d. except. d. l. n. 39. *Gomez.* 2. var. resol. 6. n. 5. III. Quando quis scripsit, se debere ex alia causa, ut emptionis, locationis, &c. cessante enim & hoc casu ratione, & ipsa cessabit exceptio. l. 5. 6. 11. & 13. C. d. non numer. pecun. Quo casu statur Scripturæ, usque dum apertissimis argumentis contrarium probatum sit. d. l. 13. Quod si tamen causa ista debiti, quæ chirographum aut stipulationem præcessisse dicitur, non sit vera & iusta, datur quidem reo adversus ipsam obligationem & actionem exceptio aliqua, sed non hæc, quæ privilegio probationis gaudet; sed potius exceptio pecuniæ non debitæ, conjuncta cum onere probationis. l. 13. C. d. non numer. pecun. IV. In cautione illa, quæ non incidit in tempus promissio-

missionis, sed ex intervallo in Scripturam redacta est, cessat. l. 5. l. 13. C. d. non numer. pecun. l. 25. ff. d. probat. nimirum, quando quis scribit in cautione, se ante sex menses mutui nomine viginti à Titio accepisse. *Bachov.* ad Treutl. v. 1. disput. 20. thes. 2. lit. C. nemo enim tantæ stultitiæ esse creditur, ut sciens & volens ab eodem creditore, in eodem negotio, eadem fallacia, se decipi patiatur. *Barb.* ad l. 14. n. 4. & 5. C. d. non numer. pecun. & facit, quod geminatio actus seu verborum, majorem deliberationem, & enixam voluntatem inducit. l. 22. ff. ad SC. Trebell. *Everb.* in topicis in loc. legal. à vi geminata. *Wesenbec.* 5. conf. 235. num. 5. V. In instrumento depositionis certarum rerum, vel certæ pecuniæ, cum enim hoc casu depositarius id non recipiat ad suum commodum, aut necessitatem, sed potius ad incommodum & deponentis utilitatem, nulla ratio præsumendi est, depositarium spe futuræ depositionis, eam jamjam factam fuisse, Scriptura confessum esse. l. 14. §. 1. C. d. non numerat. pecun. VI. In exactore publico, qui securitatibus, publicas functiones, vel ex parte vel in solidum solutas esse, conscripsit, idque ob fidem publicam, quæ horum instrumentis debetur. d. l. 14. & securus erit is, cui hoc casu apocha data est, non solum adversus exactorem, sed etiam adversus ipsum fiscum, dummodo injusta apochæ forma nihil desideretur, unde *Sichard.* ad d. l. 14. cautos jubet esse eos, qui solvunt hujusmodi exactoribus, ut confessiones recipiant solennes, VII. Quando post dotalium confectionem de dote vel pro parte vel in solidum solutâ Scriptura testatur. d. l. 14. VIII. Quando quis in causâ transactionis certam summam promisit. l. 11. ibique *Barb.* & *Brunneman.* C. dict. tit. IX. Cum quis fidem cautionis agnoscens, etiam solutionem portionis debitæ vel usurarum fecerit, tunc enim nimium tardè hanc querelam desert, adeò ut parte absque protestatione soluta non possit quoad

114
 MED
 NS.
 LE

3
19
15
16
17

ad partem non solutam eam movere l. 4. C. d. non nu-
merat. pecun. ibique, *Brunnem.* X. Quando quis substitutus
est in ejus vicem, qui obligatus erat. l. 6. C. d. non numer.
pecun. XI. In contractibus Argentariorum ut si debitores in-
strumento publico vel Chirographo caverint se certam pecu-
niam accepisse, hi ex ista cautione conventi, hac exceptio-
ne uti nequeunt Novell. 136. c. 5. & Edict. Just. 7.
cap. 2. §.

COROL

60.

COROLLARIA.

I.

Querela in officiosi testamenti datur ratione qualitatis ex hæredationis, non ratione modi.

II.

Filius familias de peculio adventitio ne consentiente quidem patre testari potest.

III.

Mater pupillariter substituere nequit.

IV.

Substitutio vulgaris expressa, etiam pupillarem continet, & vice versa, pupillaris expressa, vulgarem.

V.

Impubes quando contra additionem in integrum restitutionem impetrat, substitutus ad hæreditatem rectè admittitur.

VI.

Nudum pactum juxta jus canonicum & mores actionem producit.

VII.

Fœmina per masculum semel à feudo exclusa, perpetuo exclusa censetur.

VIII.

Ab Imperatore ad status imperii nulla datur appellatio.

IX. Ut

6a

117

ED
S.
LE

IX.

Ut nec ab Imperatore malè informato ad meliùs informandum.

X.

Tutor ab Electore S. R. I. testamento constitutus præferendus non est proximiori adgnato.

XI.

Non tantum ex numero Electorum Imperator Romanus eligi potest; verum & si tria habeat suffragia, suo voto electo pluralitatem efficiet.

XII.

Rex Romanorum vivo Imperatore, non solum consentiente eo, sed & reclamante, modo Electionem è Republicâ esse judicarint Electores, eligi potest.

F I N I S.

Strassburg, Diss., 1665-66

ULB Halle 3
003 745 031

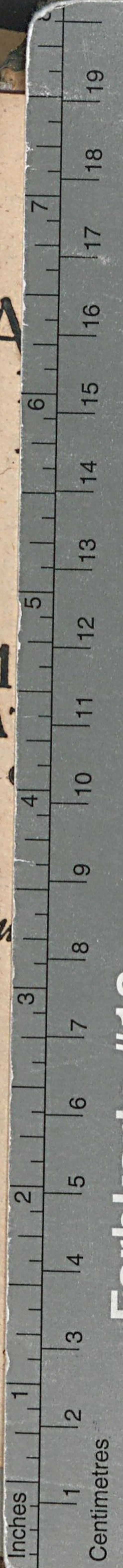
f

TA → OL

nur 5 Bisher verknüpft

WOM

Farbkarte #13

B.I.G.

uvante!
20 51.
1666, 3.

YRIÆ
ONE,

PECUNIAE.

itate

BILISSIMI,
MI, JCTORUM
UNIVERSITATE
NSI,

bus ac privilegiis
is,

oponit,

FABRICIUS,

que consuetis.

I,
Spoor.

6a

